

TÁJÉKOZTATÓ

**az alapvető jogok biztosához fordulás
lehetőségéről és feltételeiről**

**ALAPVETŐ JOGOK BIZTOSA
AZ ENSZ NEMZETI EMBERI JOGI INTÉZMÉNYE**

2018

www.ajbh.hu

Az Országgyűlés az alapjogok védelme érdekében – kizárólag neki felelős megbízottként – választja meg az alapvető jogok biztosát.

Az alapvető jogok biztosáról szóló 2011. évi CXI. törvény (Ajbt.) 18. §-a alapján az alapvető jogok biztosához bárki fordulhat, ha megítélése szerint valamely **hatóság**, például:

- közigazgatási szerv,
- helyi önkormányzat,
- nemzetiségi önkormányzat,
- kötelező tagság alapján működő köztestület,
- a Magyar Honvédség,
- rendvédelmi szerv,
- közigazgatási jogkörben eljáró egyéb szerv e jogkörében,
- nyomozó hatóság vagy az ügyészség nyomozást végző szerve,
- közjegyző,
- törvényszéki végrehajtó,
- önálló bírósági végrehajtó vagy
- közszolgáltatást végző szerv tevékenysége vagy mulasztása a beadványt tevő személy alapvető jogát sérti vagy annak közvetlen veszélyével jár, feltéve, hogy a rendelkezésre álló közigazgatási jogorvoslati lehetőségeket – ide nem értve a közigazgatási pert – már kimerítette, vagy jogorvoslati lehetőség nincs számára biztosítva.

Közszolgáltatást végző szervnek minősül, függetlenül attól, hogy milyen szervezeti formában működik:

- az állami vagy önkormányzati feladatot ellátó, illetve e feladat ellátásában közreműködő szerv,
- a közüzemi szolgáltató,
- az egyetemes szolgáltató,
- az állami vagy európai uniós támogatás nyújtásában vagy közvetítésében közreműködő szervezet,
- a jogszabályban közszolgáltatásként megjelölt tevékenységet végző szervezet, valamint
- a jogszabályban előírt, kötelezően igénybeveendő szolgáltatást nyújtó szervezet.

A közszolgáltatást végző szerv kizárólag e tevékenységével összefüggésben vizsgálható.

Az alapvető jogok biztosa kivételesen, természetes személyek nagyobb csoportja alapvető jogainak súlyos sérelme esetén, a hatóságnak nem minősülő szervezet tevékenységét vagy mulasztását is vizsgálhatja.

Az alapvető jogok biztosa további jogosítványokkal rendelkezik:

Kezdeményezheti a jogszabályok Alaptörvénnyel való összhangjának felülvizsgálatát az Alkotmánybíróságnál.

Kezdeményezheti a Kúriánál az önkormányzati rendelet más jogszabállyal való összhangjának felülvizsgálatát.

Az alapvető jogok biztosa, illetve a jövő nemzedékek érdekeinek, továbbá a Magyarországon élő nemzetiségek jogainak védelmét ellátó helyettesei figyelemmel kísérik a jövő nemzedékek érdekeinek, valamint a Magyarországon élő nemzetiségek jogainak érvényesülését.

A panaszokról és közérdekű bejelentésekről szóló 2013. évi CLXV. törvény (Pkbtt.) 4.§-a alapján fogadja a közérdekű bejelentéseket.

Tájékoztató közérdekű bejelentés benyújtásának lehetőségéről és feltételeiről

A panaszokról és közérdekű bejelentésekről szóló 2013. évi CLXV. törvény (Pkbtt.) 4.§-a alapján **közérdekű bejelentést 2014. január 1-jétől az alapvető jogok biztosa által üzemeltetett védett elektronikus rendszerben** is meg lehet tenni.

A közérdekű bejelentés olyan körülményre hívja fel a figyelmet, amelynek orvoslása vagy megszüntetése a közösség vagy az egész társadalom érdekét szolgálja. A közérdekű bejelentés javaslatot is tartalmazhat.

A védett elektronikus rendszeren keresztül benyújtott közérdekű bejelentés megtételekor a bejelentőnek a nevét és a lakcímét kötelezően meg kell adnia, kérhet azonban anonimitást, azaz, hogy személyes adatai kizárólag az alapvető jogok biztosa és hivatala számára legyenek hozzáférhetőek.

A bejelentést és mellékleteit – erre irányuló kérelem esetén annak személyes adatok nélküli kivonatát – az alapvető jogok biztosa 8 napon

belül továbbítja az annak vizsgálatára hatáskörrel rendelkező szervhez (eljáró szerv).

Az eljáró szerv a vizsgálat során tett intézkedéseiről szóló tájékoztatását az alapvető jogok biztosának hivatala útján közli a bejelentővel.

A bejelentés rövid, személyes és egyedi intézményi adatok nélküli tartalmi kivonata és elintézésének állása, továbbá az ügy lezárását követően a bejelentésben érintett és az eljárásra jogosult szerv elnevezése a honlapunkon mindenki számára hozzáférhető.

Ha nyilvánvalóvá válik, hogy a bejelentő rosszhiszeműen járt el, és ezzel bűncselekmény vagy szabálysértés elkövetésére utaló körülmény merül fel, másnak kárt vagy egyéb jogsérelmet okozott, adatai az eljárás kezdeményezésére, illetőleg lefolytatására jogosult szerv vagy személy részére átadhatóak.

A közérdekű bejelentés benyújtásának módja:

- elektronikus úton, a védett elektronikus rendszeren keresztül;
- ügyfélszolgálatunkon (Budapest V. ker., Nádor u. 22.) személyesen, előzetes bejelentkezés alapján. Bejelentkezésre a 06-1-475-71-29 telefonszámon vagy honlapunkon elektronikus időpontfoglalás útján van lehetőség. Ebben az esetben a bejelentést az ügyfélszolgálati munkatárs rögzíti az elektronikus rendszerben.

Az eljárás illetékmentes, a bejelentéshez célszerű csatolni az annak elbírálásához szükséges iratokat.

Az alapvető jogok biztosa további jogosítványokkal is rendelkezik:

A közérdekű bejelentés – arra jogosult által történt – kivizsgálását követően a bejelentő – az általa vélelmezett visszásság orvoslása érdekében – beadvánnyal fordulhat az alapvető jogok biztosához:

- ha véleménye szerint bejelentését az eljáró szerv nem vizsgálta ki teljeskörűen,
- ha a vizsgálat eredményével nem ért egyet,
- ha a bejelentését megalapozatlannak tartották.

A kérelem alapján az alapvető jogok biztosa vizsgálja a közérdekű bejelentés megfelelő intézését. Ha a lefolytatott vizsgálat alapján visszásságot tapasztal, annak orvoslására ajánlást tehet az érintett, illetve annak felettes szervéhez.

A felülvizsgálatra irányuló kérelem benyújtásának módja:

- elektronikus úton az Ügyintézés menüpont segítségével, vagy a panasz@ajbh.hu email címre,
- postai úton (levélcím: 1387 Budapest, Pf. 40.),
- ügyfélszolgálatunkon személyesen (Budapest V. ker., Nádor u. 22.).

Tájékoztatás az alapvető jogok biztosának, a nemzetbiztonsági ellenőrzés felülvizsgálati eljárását érintő új jogköréről:

Az alapvető jogok biztosa a nemzetbiztonsági szolgálatokról szóló törvényben meghatározottak szerint – új feladataként – 2015. február 1-től az alapvető jogokat érintő visszásságok tekintetében, a nemzetbiztonsági ellenőrzés felülvizsgálati eljárásának elrendelését, és lefolytatását is vizsgálja.

A felülvizsgálati eljárás alá vont személy a vizsgálat lefolytatása érdekében, a felülvizsgálati eljárásról történő tudomásszerzést követő hat hónapon belül fordulhat az ombudsmanhoz. Emellett az alapvető jogok biztosa hivatalból is vizsgálhatja a nemzetbiztonsági szolgálatok felülvizsgálati eljárásra vonatkozó gyakorlatát. Amennyiben a biztos a felülvizsgálati eljárás elrendelése, és lefolytatása körében az alapvető jogokkal összefüggésben visszásságot állapít meg, tájékoztatja a nemzetbiztonsági szolgálatot irányító minisztert, egyben kezdeményezi az általa szükségesnek tartott intézkedések megtételét, amelyet ha nem tart megfelelőnek, erről tájékoztatja az Országgyűlés Nemzetbiztonsági Bizottságát.

Az alapvető jogok biztosa nem vizsgálhatja

- az Országgyűlés,
- a köztársasági elnök,
- az Alkotmánybíróság,
- az Állami Számvevőszék,

- a bíróság, valamint
- az ügyészség nyomozást végző szerve kivételével az ügyészség tevékenységét.

A biztos nem járhat el

- ha a panaszolt ügyben született, vagy véglegessé vált közigazgatási határozat közlésétől számítva több mint egy év telt el,
- ha az eljárás 1989. október 23-a előtt indult,
- ha a közigazgatási határozat ellen közigazgatási per indult, vagy már jogerős bírósági határozat született,
- ha a határozat ellen közigazgatási per indult, vagy jogerős bírósági határozat született,
- ha a beadványt benyújtó személy a kilétét nem fedte fel, és annak hiányában a vizsgálat nem folytatható le.

Az alapvető jogok biztosa a beadványt elutasítja, ha

- az nem felel meg a fenti feltételeknek, vagy
- az nyilvánvalóan alaptalan,
- az ismételten előterjesztett, és érdemben új tény, adatot nem tartalmaz.

Az alapvető jogok biztosa a beadványt elutasíthatja, ha

- azt névtelenül nyújtották be, vagy
- megítélése szerint a beadványban szereplő visszásság csekély jelentőségű.

A panasz benyújtásának módja:

A beadvány és a biztos eljárása illetékmentes. Az állampolgárok panaszait írásban és szóban személyesen nyújthatják be. A kérelemhez célszerű csatolni az ügyben eddig keletkezett és az elbíráláshoz szükséges iratok másolatát.

- Amennyiben az alapvető jogok biztosának, szakmai helyetteseinek, illetőleg a hivatalnak kifejezetten panaszt kíván küldeni,
- megteheti elektronikusan a www.ajbh.hu honlap „Ügyet szeretnék indítani” menüpontjának használatával, illetve a honlapon található „Intelligens űrlap” segítségével.
- Amennyiben e-mailben kíván panaszt tenni, szíveskedjék a **panasz@ajbh.hu** címet használni, amelyet kizárólag erre a célra tartunk fenn.

Felhívjuk a figyelmét, hogy az e-mailben benyújtott panaszok intézése is az ügykezelés általános szabályai szerint zajlik, és a válaszadás alapvetően hagyományos módon, postai úton történik. Az érdemi intézkedés érdekében szíveskedjék állandó lakcímét, illetve postai levelezési címét a beadványban megadni. Ennek hiányában az e-mailben érkezett panaszával érdemben nem foglalkozunk. Ha a beadványt benyújtó személy kéri, kilétét a biztos nem fedheti fel.

- Panaszát benyújthatja postai úton is az alábbi levelezési címen:
Alapvető Jogok Biztosának Hivatala
1387 Budapest Pf. 40.

Amennyiben személyesen szeretne panaszt tenni, ezt kizárólag előzetes bejelentkezés alapján teheti meg.

A Panasziroda nyitvatartási rendje:

hétfő: 08-16 óra között (előzetes egyeztetés esetén 16-18 óra között is),
kedd-csütörtök: 08-16 óra között,
péntek: 08-12 óra között.

Címe: 1051 Budapest, Nádor u. 22.

Fontos, hogy tudja:

- Az alapvető jogok biztosának eljárására nem vonatkozik a 30 napos ügyintézési határidő.
- Az alapvető jogok biztosa eljárása során független, intézkedését kizárólag az Alkotmány és a törvények alapján hozza meg. Ha a lefolytatott vizsgálat alapján arra a megállapításra jut, hogy alkotmányos jogokkal kapcsolatos visszásság áll fenn, annak orvoslására ajánlást tehet, az érintett hatósághoz, illetve annak felettes szervéhez, közszolgáltatóhoz vagy jogalkotó fórumhoz címezve.

Az alapvető jogok biztosához fordulása miatt senkit sem érhet hátrány.

Alapvető Jogok Biztosának Hivatala
az ENSZ Nemzeti Emberi Jogi Intézménye
Cím: 1051 Budapest, Nádor utca 22.
Postacím: 1387 Budapest Pf. 40.
Telefon: (06-1) 475-7100
Fax: (06-1) 269-1615
E-mail: panasz@ajbh.hu